

آینه

یعنی جوانه

نشریه دانشجویی به زبان گیلکی و فارسی

اسفند ماه ۱۳۸۵ هجری شمسی / اول ماه ۱۵۸۰ خلیلی

شماره ششم / یکمصد تومان

من دنبال می گردم
میان خاکها و دامن ها
زبان مادری ام را
گیسوان تنهای تورا.....

فارسی
بلوچی
لری
کردی
طبری
طالشی
گیلکی
عربی
آذری
ترکمن

۲۱ فوریه روز جهانی زبان مادری

International Mother
আন্তর্জাতিক মাতৃ ভাষা দিবস
10th North America Bangla Literat
১০শ উত্তর আমেরিকা বাংলা সা
Houston, Texas, U
হিউস্টন, টেক্সাস, যুক্ত

21 february 2006

INTERNATIONAL MOTHER LANGUAGE DAY

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization
Organisation
des Nations Unies
pour l'éducation,
la science et la culture
Organización
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura
Организация
Объединённых Наций по
образованию, науке и культуре
منظمة الأمم المتحدة
للترقية والعلم والثقافة
联合国教育、
科学及文化组织

international MOTHER language day

ہمارے چہرے کا دیار

zite

زیتہ

نشریه فرهنگی، هنری، اجتماعی به زبان های

گیلکی و فارسی

نشریه دانشجویی زیتہ در راستای زنده نگاه داشتن و

معرفی فرهنگ و هویت بومی گیلان و گیلک گام برمی

دارد و به هیچ کس و هیچ کجا وابسته نیست .

مدیر مسئول : بهنام پوررجب زاده

سر دبیر: سارا ثابت

گرافیک و صفحه آرایی: سارا ثابت

طرح روی جلد : حامد آهکی

مطالب منتشر شده لزوماً دیدگاه نشریه نمی باشد.

در این شماره می خوانید:

وانی ویس

(سارا ثابت) ۲.....

دو ته پاچ داستان

واگردان (محراب پور فرج) ۳.....

طنز اجتماعی

طبق مقررات - داستانی از عزیز نسین

واگردان (بهنام پور رجب زاده) ۴.....

احمدی نژاد بامو

(حامد آهکی) ۶.....

تبریکات نوروزی - (طنز)

تینا توحیدی - سارا ثابت ۸.....

چای و چای کاران - مقاله

(میر عماد موسوی) ۹.....

گیلکی بخوانیم ، گیلکی بنویسیم

امین ثنایی مقدم ۱۰.....

بازار مچ (معرفی محصولات فرهنگی)

تینا توحیدی ۱۲.....

تونگولی (معرفی سایت)

ویکی پدیای گیلکی - سارا ثابت ۱۲.....

توقایی

(چن ته هسا شعر) ۱۳.....

جهان و بحث اقوام - مقاله

(سارا ثابت) ۱۴.....

درجیک (معرفی یک شخصیت برجسته گیلان)

(محراب پور فرج) ۱۶.....

دوست عزیز ، اگر دل تو نیز برای فرهنگ و

زبانست می تپد ، و اگر چیزی برای گفتن

داری ، دست به کار شو و برای ما به زبان

گیلکی مطلب بنویس.

منتظریم.

آدرس ما: **zite_zite@yahoo.com**

اطلاعات بیشتر را از مسئول فروش نشریه

بخواهید.

دانی و س

سارا ثابت

۲۱ فوریه و «روز جهانی زبان مادری» یه پوشت سر بناییم . نانم شوما کوپته دسته شین ایسید؟ اوشانی کی گیلکی گب زنید و حاضر نیید حتی به احترام خوشان موخاطب ایچه کوتاه بایید ، یا اوشانی کی خوشان مار زبانا جیگا دیهید، و یا او پيله گوروهی کی گا گیلکی و گلف فارسی گب زنید؟

فارسیه گیلکی لهجه امره گب زنن خنده داره ؟ گیلکیه فارسی لهجه امره گوفتن چه طو؟

جایی بخوانده بوم « مودرن ، کسیه کی بتانه خودش خو ملیته انتخاب بوکونه » شیمی نظر چیه؟

مره، کی گیلکیه به عنوان دومی زبان یاد گیفتن درم، پور جای سؤال بو کی اگر کسی آنقده خو هویت و زبان جا فاصله بیگیره که ایته تازه هویت بیافه ، اون تکلیف چیه؟ آیا گودشته پیگیری کودن ، پسا شوئن معنی نده؟ بعدان بیدم آ فرد نیگا، ویژگیانی دره کی دور بوستن جی « سنت » ایته جی اونه پيله شاخصه یانه .

اگر بخوام می حرفه رک بزمن وا بگم ، امانی کی گیلکیه به عنوان دومی زبان دونبال کونیم ، ویشتر زبان و هویت موضوع امره درگیریم. امان بدون تعصب، و اندیشه امره زبانه غما خوریم.

اما خودمان زبانه **بختترین** ، و گیلان و گیلانیه **پيله ترین** نشناسیم و دانیم کی قومی ایسیم ، دیگر اقوام ورجا. و ویژگیانی دریم کی وا حفظ ببید ، چون وجود درید . و **آ وجود دشتن هیچ حقیه کسی جا ضایع نوکونه**. گیلک و اون خصوصیتان هو اندازه امره زیبا و قابل تقدیره کی قوم « کاناک » و اون فرهنگ ، کی استرالیا جزایر شین ایسه.

امان مایلیم گیلک طفل ، حق بداره خو زبانه یاد بیگیره تا وقتی پیلا بوست اون امره «بیگانه » نه.

امان مایلیم گیلکی زبان به رسمیت شناخته ببه و کلمه « گویش » اون کنار جا پاکا به.

سرگاه

۲۱ فوریه و روز جهانی زبان مادری را پشت سر گذاشتیم. نمی دانم شما جزء کدام دسته هستید؟ آن هایی که فقط گیلکی حرف می زنند و حتی حاضر نیستند به احترام مخاطب اندکی کوتاه بیايند. یا

آنها که زبان مادریشان را پنهان می کنند. یا طیف وسیعی که گاهی گیلکی و گاهی فارسی می گویند؟

فارسی را با لهجه گیلکی حرف زدن طنز آمیز است. گیلکی را با لهجه فارسی حرف زدن چه طور؟

جایی خوانده بودم «آدم مدرن کسی است که خود بتواند ملیت خود را انتخاب کند». نظراتان چیست؟

برای من که گیلکی را به عنوان زبان دوم یاد می گیرم بسیار جای سوال بوده که اگر کسی انقدر از هویت و زبان اولیه اش فاصله گرفت که به واقع هویت جدیدی یافت ، تکلیفش چیست؟ آیا نگاه کردن به گذشته اش به معنای عقب گرد نیست؟

بعد ها دیدم نگاه این فرد ، ویژگی های خاصی دارد. که فاصله گرفتن از موضع سنتی یکی از بارزترین خصوصیت آن است.

اگر بخوام صریح حرف بزمن باید بگویم ، مایی که گیلکی را به عنوان زبان دوم دنبال می کنیم ، خیلی بیشتر با موضوع زبان و هویت درگیریم، تا دیگران. ما بدون تعصب، و تنها با اندیشه غم زبان را می خوریم.

ما زبانهان را **بهترین** و گیلان و گیلانی را **برترین** نمی دانیم . ما می دانیم قومی هستیم در کنار دیگر اقوام، با ویژگی هایی که باید حفظ شوند، چون وجود دارند. و **وجودشان هیچ حقی را از کسی سلب نمی کند**. برای ما قوم گیلک و ویژگی هایش همان اندازه ارزشمند و

زیبا و قابل تقدیر است که قوم کاناک در جزایر استرالیا.

ما مایلیم که کودکان گیلانی حق آموزش زبان گیلکی را داشته باشند تا در آینده نسبت به آن بیگانه نباشند.

ما مایلیم زبان گیلکی به رسمیت شناخته شده و واژه گویش از کنار آن پاک شود.

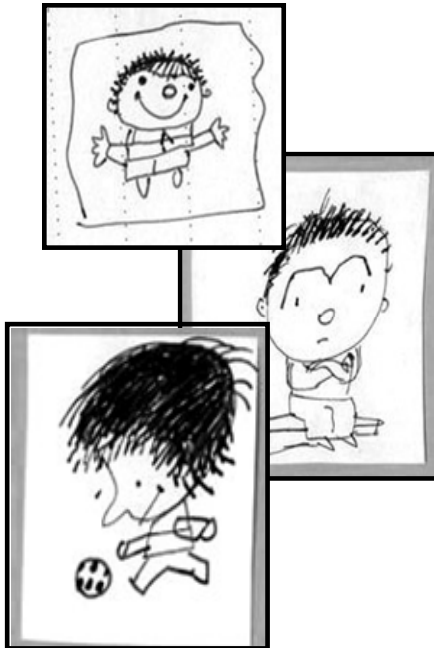
(۱) معجزه کوچک

نویسنده: ییتا هالبرستام و جودیت لونتبال / ترجمه به فارسی: مریم بیات

ایته از انتشاراتی مودیران، هتو تترج جه خو دوستان ورجه تحت فشار بو کی اوشان دستنوشته بخانه. بخصوص ایته از اونی دوستان کی ده خیلی سمج بو. آخر سر ده ناشر قبول بوکوده کی اون نوشته یا بخانه. ایچه کی نوشته بخانه، بیده کی ارزش خاندن داره. تصمیم بیگفته کی اونه خواندن ره، بیره بخانه. نوشته، ایته کادو جعبه میئن، ماشین دورون بنه. را میئن بئسا تا رستوران میئن غذا بوخوره. اما انی یاده شو کی ماشین دره دوده. هنی کی واگردسته، بیده کی ماشین ضبط و کادو جعبه یا بودوزانه ئیدی. نانستی چی واستی بوکونه. نیویسنده چن بار بوگفته بو کی نوشتان جه کپی نیگفته داره، اما الان هو ایته نسخه یا بودوزانه بید. ناشر قلب تونداتوند زه ئی. چوتو تانستی موضوعا خو دوست ره چاکون واکون بوکونه. اون تمام زحمتان، اون شاهکار همه جه دست بوشوبو. خو امره فکر بوکوده کی شم خانه و جه اويا، اونی امره تماس گیرم و جریانه گم. هنی کی فارسه بخانه، تلفن زنگ بزه. هو نیویسنده بو. ناشر بوگفت: «هه الان خاستیم تره زنگ بزئم» نیویسنده اون حرف میئن دکفته و بوگفت: «آهان، دانم چی واستی! فقط دانم کی کار کثیفی بو». ناشر بوگفت: «تی منظور چیسه؟» نیویسنده بوگفت: «می منظور چیسه؟ خب دانی می منظور چی ایسه. می کتابه دوست ناشتی، خب، تی حقه، تی نظره. اما واستی (وا) تی نظره اتو نیشان بدی؟ نوشته حیاط میئن تاوادن امره؟ گل و چل میئن؟» پولیس، ناشر ماشین دوزده دونباله کوده بو، اونم کادو جعبه یا تاواده اولی خانه میئن، نیویسنده خانه. بعد اجریان داستان فوری چاپ ببوسته.

(۲) دردناکه

نویسنده: استنلی بوبین / ترجمه به فارسی: بنفشه رافع

زاکه بغلا کودم. ده گریه نوکودی. اوتویی مره فاندروستی کی گویی دونیا مئن من ای نفر تانم اون گریه بند باورم. هنی کی را دکفته، مره اومید بدام کی می ورجا زیاد دورا نیبه. فقط کره کاریه کودن دره کی باید. اولی روز مدرسه، کیف و ظرف غذاخوری مره، اونه روانه کودم مدرسه. ده لازم نوبو کی تمام روز اون سرا گرمه کونم. هنی کی کیتاب خاندی، اونی ورجا بینیشتم. ده لازم نوبو کی سخته کلماته، اون ره تلفظ بوکونم. زای، فارغ التحصیلی لباس و کولا امره، دبیرستانه تمامه کوده. خیلی چیزان باموخته بو کی زیاد مره ربط ناشتی. زاک اولی روز کالج مئن همراهی بوکودم. ده ایته سقف زیر زندگی نوکودیم. زاک عروسی مراسم مئن گریه بوکودم. مره بوگوفتم، الان خو خانوادگی زندگيه شروع کونه، مگر ده چی خاستی غیر آن. اما واقعا دردناکه... می ارسوان را دکفته... ارسو واقعی بو، درد واقعی بو، اما زای ده واقعی نوبو. تخت معاینه سردیا حس بوکودم. پرستار می بازویه تونگوله زه ئی. مره بوگوفته کی همه چی تمامه بوسته. لیوان پورا نیمه ی بیدین. جه فردا ده ویا ناری. تی شکم نی چند هفته مئن، به عینن اونی اول مانسن.

خیال کونم واقعا ناخاستیم اون همه درد بکشم.

نویسنده : عزیز نسین

گیلکی واگردان : بهنام پوررجب زاده

تصاویر: امین مهرتاش

طبق مقررات

پارسال اوایل پاییز بو من ایتا خوشگله کورّ امرا عروسی بوکودم. اگه آدم وظایف خانوادگی یا شناسه و نانه کی زن گیفتنّ پس چی واستی بوکونه هو بهتر کی تا آ خرّعومر عذب بمانه.

من همه ی آشانه دانستیم و می حواس بو مردی کی مردومّ دوختره آوره خو خانه واستی اونّ آسایشا فراهم بوکونه. اگه بخاییم زمستانّ دورون سرما نوخوریم هر چیزّ قبل واستی زوغال بیابیم. می ریفیقانه واورسئم((زوغال کویه جه گیر باورم)) همه بوگوفتید:

- نتانی گیر باوری.

- چره؟

- نتانی ده..!

- ولی دینید چوتو گیر آورم.

ایه برای آنکه کسی یا زوغال فدید واستی انجومنّ محلّ رئیس گوااهی بوکونه کی موققاضی اهل و عیال داره و صاحبّ خانه و زبندیکی ایسه. منم بوشوم انجومنّ رئیسّ ورجا. تقریبن ده دقه رافا بیسام تا اونّ خوس بند بامو. بازون واورسئم:

- شومان کویی تا حزبّ دورون ایساید؟

- دموکرات ها.

- خيله خب منم هه حزبّ طرفدارم. می خانه فلان خیابانّ دورون فلان شوماره دو سه هفته ای ایسه عروسی بوکودم. ایتا مارو سه تا برار خاخور دارم. باموم زوغال گیفتنّ واسی ایتا گوااهی استحقاق بنده ره صادر بفرمایید.

انجومنّ رئیسّ خو سرده نیگایا مره بودوخته و واورسه:

- پیشتّر چوتو زوغال تهیه کودی؟

- آن اولین باره کی خایم آ کاره بوکونم!

- فدن تی صاب خانه و تی هم سادان ایتا استشهاد بینویسید باور ایه تره گوااهی صادر بوکونم. شوروع بوکودم به بودو بودو و خاش والیسی و منت کشی وآنقدر جان بکندم تا بتانستم استشهاد تهیه بوکونم. انجومنّ رئیسّ استشهاد بیگیت مومره ایتا گوااهی فدا. اونّ گوااهی یا می درخاستنامه یا ضمیمه بوکودم. خودم مره بوگوفتم: ((هسه می ریفیقان دینیدی کی چوتو زوغال پیدا کونم. آشان از بس کی تنبیلید، کارانه آنقدر پیلدانه کونید.))

کارمندی کی مسؤلّ نامه هانّ ثبت کودن بو وختی اونّ چوم دکفته به می درخاست، خنده بوکود و واورسه:

- زوغال خاییدی؟

- بله برار.

کارمند ویشتر خنده بوکود و بوگوفت:

- شومان زوغال لازم دارید؟!

منم زور بزم اونّ مانستن خنده بوکونم و جواب بدام:

- بله قوربان. خایم زمستان فانرسه می زوغال جمع بوکونم.

مرداک بازم خنده بوکود:

- شوما آدمّ خبی ایسید!

اگه شیمی سرو کار ادارانّ دورون دکفته بی، موتوجه بووستید کی ویشترّ امی کارمندان زرخه آدمیدی ، ولی آ مردای باقی مانستان نوبواون قهقهه مرا شوروع بوکود به خنده کودن:

- پس اتوا شوما زوغال لازم دارید؟

منم به هو بولندی کی اون خنده بوکود، شایدم ویشتر خنده بوکودم و بوگوفتم:

- بله...زوغال خایم.

وختی آدم خنده یا شوروع کونه، ده نتانه خوره بداره. اون خنده بوکود، من خنده بوکودم و ایبارکی یارو خنده یا بداشته و بوگوفت:

- مردّ حیسابی زوغال کویه نهه بو؟!

- چوتو نانه؟

- نانه ده.

- پس چره خنده کونیدی؟

- تی خوش خیالی جه مره خنده بیگیتفه.

- پس چره دیگرانه فادید؟

- آمان ایچه زوغال داریم کی کومیسئونّ اجازه مرا فقط ایتا شرطّ مرا فادیم اشخاصه.

- ان ده چه شرطی ایسه؟

- اگه شیمی خانواده دورون کسی روماتیسم بداره و دوکتورّ گواهی یا باورید، تانیدی طبقّ موققرات ۲۵۰ کیلو زوغال فیگیرید.

- باشد، شومان نامه یا بینویسید. فادید کومیسونه تا بیدینیم چی به.

اما یارو جواب بدا:

- نامه بدونّ دوکتورّ گواهی نیبه.

تا خانه یا فارس، داد برّئم:

- آمی خانه دورون کی روماتیسم داره؟!

می زن مار اوتاقّ جا جواب بدا:

- نوکونه آ دردّ ره دوا پیدا بوبوسته؟!

- نه، کارّ دیگه ای ره لازم دارم، خیلی هم فوری ایسه.

می زن مار بوگوفت:

- من ده سال ایسه آ درده دارم. فقطم خودا دانه کی چقدر درد کشم.

وختی می زن مار ایتا گب زنه ، ده کار تمامه و هیچ دامادی جورئت ناره بگه آتو نیه. باز خودا آنه پئرا بیامورزه کی آیدفه آنّ دورغ به آمی نفع بو.

فوری ایتا گوااهی اونّ ره بیگیتفتم و ببردم شهرداری، می امرا بوگوفتم((اگه آ زوغال بیگیتفتم دانم اوشانّ امرا کی گوفتیدی زوغال گیر نایه چی بوکونم. آشان آدمایّ تنبلی ایسید و خاییدی دیگرانّ حقا بوخورید؛ نانیدی کی حیساب و کیتابی یم کارانّ دورون نهه، در ضمن شهرداری یم راس گه تا مریضه آدما ایساید، نوا سالمانه زوغال فادید.))

مسئول دفتر تا اون چوم دکفته دوکتور گواهی یا ، بوگوفت:

- آن به درد نوخوره.

لابد خیال بوکوده می گواهی داغول بازی یه، حقم داشتی، چون آنقد قولایی مهندس... الکی وکیل و دوکتور پامادور ایسا کی آدم نتانه دوروس و غلطه تشخیص بده.

مسئول دفتر گواهی یا می جولو تاودا و ادامه بدا: قانون گه کی واستی شهرداری دوکتور رسمی جه گواهی فیگیری.

آقای دوکتور ورجا شوئون آمون ره کولی پول خرج بوکودم و یک هفته هم طول بکشه، ولی عوضش زمستان راحت ایسیم خودم درخواستا اوطاق جا او اوطاق و امیز جا به اون میز ببردم و بعد از آنکه چند جیگا نومره بوخورد و اندیکس بوپوست، فارسه به موتصدی مربوطه دست.اون جا واورسئم :

- خب آکی بایم زوغاله فیگیرم؟

- مرداک خنده ی ملیحی بوکود و بوگوفت:

- آن تازه واستی بشه کومیسئون.

- چن روز طول کشه؟

- طبق موقررات کومیسئون ماهی ایبار تشکیل به و درخواستانه بررسی کونه.

می درخواست ایتا کولفته پرونده یا بچسبسته و ارجاع بوپوسته کومیسئون! می ورجا بوگوفتم : ((باشد، فعلن کی خیلی بمانسته تا زمستان و امانم کی زوغاله الان ره نخاییم!))

کومیسئون اولین جلسه دورون آنقد درخواست فوج بو کی نوبت مره فانرسه و بمانسته جلسه ی دووم ره، بالاخره مره دوخادید و خنده مره بوگوفتم :

- خودایا شوکر کار ده تمانه به.

بوشوم میز ورجا. ایتا عینکی پیره مردای کی دقت مره می نامه یا خاندن دبو، خو سره باورد بوجوئر، بوگوفت:

- موتاسفانه ایماکان ناره!

- چره! مگه آ گواهی دورست نی یه؟

- آیه گواهی بوپوسته کی ایتا از شیمی فامیلان روماتیسم داره.

- دورسته...

- آن کافی نی یه و طبق موقررات امان نتانیم شمه ره زوغال فادیم.

عصبانیت امرا بوگوفتم:

- خودتان کارمند دستور بدا آ گواهی یا باورم. کافی ایسه!

بوگوفت:

- آقای عزیز، تا هسه کومیسئون هر کی یا کی روماتیسم داشتی زوغال فادایی، ولی چون درخواستان زیادا بو، هسه ده روماتیسمیانه زوغال فانرسه.

- دوروست! پس زمستان چی بوکونیم؟

آن ده مره مربوط نی یه، طبق موقررات امان اوشانی یا کی سل داریدی تانیم زوغال فادیم!

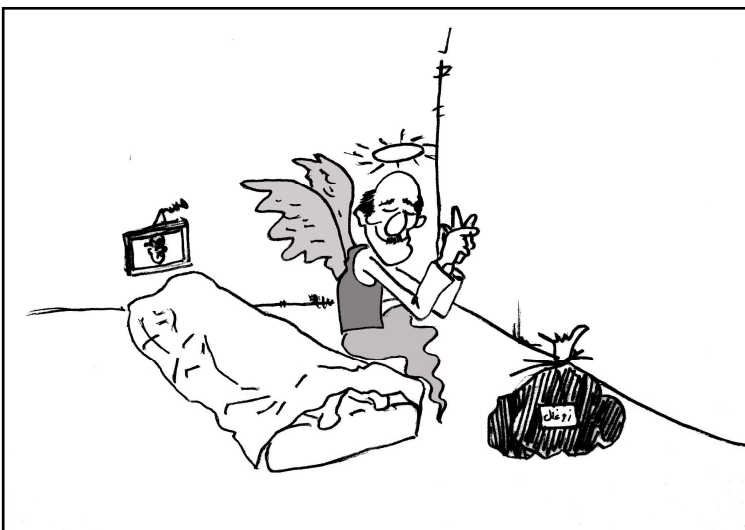
- ای داد بی داد، هسه سل داره آدم کویه جا پیدا بوکونم؟ آخه آن چی موقرراتی ایسه کی آدم حتمن واستی سل بیگیره تا اونه زوغال فادیدا! چره قبل از آن کی مریض بیه اونه فاندیدا؟

ولی بفهمستم. آن ایتا مسیر قانونی ایسه و کاران واستی طبق موقررات انجام بیه و امور خو قانونی مسیره طی بوکونه. منم کی قانون تابع ایسم، زوغال گیفتن مووفقیّت واسی تصمیم بیگیفتم آ گواهی یا تهیه بوکونم، احتیاط واسی می زن مار و دو تا خاخور و ایتا براره اوسادم ببردم دوکتور ورجا، از کویه مالوم شاید ای نفر آمی میانی سل بداره. دوکتور مره آزمایش بوکود و گواهی بدا کی اما هر شیش نفر سل داریمی! و می وضعم همه تان جا خطرناک تره.

با آنکی آ قضیه واقع ترسناک بو، اما می دلیل خوش بو کی صد در صد زوغال فیگیرم. اما دانیدی چی بوپوسته؟ کومیسئون سل ره هم مره زوغال فاند، بلکه بعد از دو هفته شوئون آمون تصویب بوکود: هر کودام مره ره فقط گواهی ی فوت مره ایپچه زوغال گرم کودن آب وجسد شوستن ره فده بیه.

هسه بیده بید به کوری ی چشم می بدبینه ریفیقان بالاخره موفق بوپوستم زوغال فیگیرم!!!

Ahmadinejâd bâmô

Hâmed âhaki

Âghâye raiis jomohor bâmoyeshimi choman roshn...bazam Khâtamie dore manestan akhârâ bostim ... oo mogheân ki Khâtami taze riisjomhor boboste boo mere yâde ke bogofte har hafte shem ostâne namâyandegân e vija nishinem oshoone moshklâta berresia konem, khosoosan mahroom e ostânane. Khoo amre bogoftem eyval bâbâ na de Rafsanjânie manstan nie khâyê amiamre ite kojidane nigâhi bookone. de gilan âvailn ostan mahroom nebe sevoomi y charoomi de ise. One neshstân ke shooro a bost bedem avail ostan isfihan ise.. aooooo an de chi ge ri!!!! Isfehân o mahromiat nanam vala. Az hoo avalin jalase befahmestam ke naa ami amre fa'nrese; ki oto ham boboste, ama bobostim akhrin oostan che namayandegan e amre akharin jelese bene, che khoo mosafereite bene oo akher akheran. Hamin boste ke dor e dovom de khatmi e re rai fa'ndem.;

Halâ faresim a Ahmadinejâd; anam boogofte khâyê az mahrome ostânân shoroo a koone avali bosho sistân balchestân. De bogoftem na an de vaghen khâtemie manesten nie and râsi râsi khayê mahrooman residigia kone, dovomi a bosho ita de oostân, sevomi am bosho ye ja de, aooo aman chi bobostim barar? Hey khoamre bogoftam ke na aye barar negrân nava bostan.,ta hamin do se char roo pish ke bomo, de hame ostânân re bosho boo ama de akhri isim de khatemie manesten majbore de hade aghal gilakânâ ge ke shoma irâne doroon iseid.

Halâ hmadinejâd aye ise amân one re darkhâst koodendarim, agrche ami namayandegan bad nagoftidii vali eteghad dareimi ke behtar tanisti begid. Man nanam ashan hanoo khiali konidii ba keshavarzii tanidii gilane abada koonid?? Aytola ghorabani o moadab pour o ashoori o... ashan khoo ta'kid, keshavarzi e roo boo va ipchi ham toorism, sanate ji faghat varshekasteye katkhanejate ro gap bezen. Agarhe khanoome tahrîi o aghaye sadeghe zade oshan e gapan e takmile koodid.vali bazam kamel naboo. vala ashan mohem ise vali saanat ita de moshkel ise one aman bayad chakoonimi.Ami sanate moshkelatam ba beh boode modiriate ke khob bebe, toorkan o loran o... ke ane roo benishtiid o ami sanato khafa kodandarid, giram agaye ahmadi nejad 957 miliard tooman tasviba kooood vali danam ke ashan ejaze fandid ke a pool gilan e doroon sarmaye goozarii bebe.. bodjeye saliane re ke nigah koonid gilane bodje ooo bala balayane vali amalan chiz amere fanrese.. chere??

Ita mesal shimi amre zenem rooshan a be.. shoma khaiid ita karkhane chakoonid do ji ehtiaj e: ita bank ji, ita Sanaye edareye ji, banke sar parast lor e sanayeye masol ardebile shin. Fekr koonidiii tanii a pool o fagirii ti karkhane re chakoonii? a ghadr ti paye jolo sang tavadidi ke tere pashimana koonidii....

Az hagh ke nagzarim a ahmadinejad hame oo kojidane shahran ham boshu, albate bazi gidii khoob tabligh e ji otarafan boshu ke amere ge aman mahroomane fekr iseim vali baz ham khob ise. Gharar boo 3 roo baye bemane boboste 4 roo.an khora neshan de ke ami moshkelan vaghean moshkel ise... ba ita dota rozan natani one re tasmingiri kooni..albete one sokhanranian changi bedel neze, hamash " انرژى " هسته اى حق مسلم ماست sohbatna bookood de, oo akher akheran gilane sohbatu bokood ita doota vade fade, varzeshgah o 50 miliard boodje hame kojidane shahrane re bogofte.. albate ishala ke mohaghagh bebe ashan . Ama ita de moshkel aya ise onam ane ke ama re akher bamo de forseti nie ke bade yeki dosal tahghigh bokoonidi bidiinid oone va'dean mohaghagh boboste ya na? petroshimi ham ke ita vadeya vaghean aseman e joor booo alan Lordegan o brojen o zanzan petroshimie chakoodandardid. Mare taze vade fadeiid ke a mahdoodiat re oosanam o a petroshimie sherkat tane aya saramaye gozari kone..aooo ana gidi "va'de sare kharman" ba a tartiib ami petroshimi ke gharar boo ghable inghilab chakoode bebe be ita va'de tabdila boste. Vali omdivaram de vaghean gilan ita ostan manstan bebe ye joorii a dolatmardan raftar konidii ke ama khial konimi ke gilan, iran e doroon nie!! Oshan a re Sorye o Lobnan e vishtar mohem ise. albate omdivar isem ke natayeje baadi va amalie a safar khalafe a tafakor ro esbat bookoone. Ishala

ترجمه به فارسی

احمدی نژاد بامو

حامد آهکی

چشمهای شما روشن بالاخره آقای احمدی نژاد اومد. بازهم مثل دوره خاتمی آخر شدیم!! اون موقع ها که خاتمی تازه رییس جمهور شده بود قول داده بود هر هفته یا هر ماه با نمایندگان استان های جلسه بگذاره و مشکلات اونها رو بررسی کنه به خصوص استان های محروم با خودم گفت به دیگه مثل رفسنجانی نیست خاتمی می خواد به وضع ما رسیدگی کنه. اگه گیلان اولین استان محروم کشور نباشه سومی یا چهارمینش هست. اولین جلسه که شد با نمایندگان اصفهان جلسه گذاشت!!! ایا اصفهان هم شد محروم؟؟؟؟! از همین جلسه اولش معلوم بود که به ما نمی رسه و همون طور هم شد اون آخر آخر جلسشو گذاشت سفر استانییش هم اون آخر آخر بود. حالا رسیدیم به آقای احمدی نژاد که جدی جدی می گفت می خوام از مناطق محروم اول بازدید کنم و مشکلاتشون رو حل کنم اولین استان رو که سیستان و بلوچستان رفت گفتم ای ول به ما هم می رسه. دومین سفر رفت یه جا دیگه، سومیش یه شهر دیگه و چهارمی و ... ایا ما چی شدیم پس؟؟؟ هی گفتم نه میاد تاااا اینکه همین سه چهار روز پیش اومد.

(ادامه در صفحه ۸)

(ادامه از صفحه ۶)

خوب جایه دیگه ای نمونه بود که این هم واسه خالی نبودن عریضه اومد و می خواست ثابت کنه که ما هم جزیی از ایران هستیم!!!

حالا احمدی نژاد اینجاست و ما خواسته هامون رو می خوایم بگیریم اگرچه سخنرانان گیلانی خیلی بد حرف نزدن ولی فکر می کنم خیلی بهتر می تونستند حرف بزنن..من نمی دونم این آقایون هنوز فکر می کنن فقط باتوسعه کشاورزی می شه گیلان رو آباد کرد؟ آیت الله قربانی و عاشوری و مودب پور بیشتر تأکیدشان روی کشاورزی و یه کمی هم گردشگری بود از صنعت هم به مقوله

کارخانجات ورشکسته بسنده کردند اگرچه آقای صادق زاده تا حدی حرفاشون رو تکمیل کرد ولی بازم کامل نبود..والا اینها که گفتن مشکلات هست کاملاً قبول دارم ولی مشکلات صنعت گیلان مدیران غیر گیلک هست ، که روش نشستن و صنعت ما رو دارن خفه می کنن..گیریم آقای احمدی نژاد ۹۷۵ میلیارد تومن تصویب کرد ولی آیا این مدیران اجازه سرمایه گذاری درست در صنعت گیلان رو می دهند؟ بودجه سالیانه رو که من قبلاً ها نگاه کرده بودم دیدم بودجه گیلان اون بالا بالا هاست ولی آیا عملاً این بودجه به دستمون رسیده؟ نه!! چرا؟

قضیه با یه مثال روشن میشه. بر فرض می خوایین یه کارخونه بزنین دو تا جای اصلی باید برید یکی صنایع یکی هم بانک، اولی مسئولش اردبیلی و دومی هم لر و سلام . اینقدر سنگ جلو پات می ندازن که از هرچی کارخونه زدن پشیمون بشی. ولی خلاصه از حق که نگذریم آقای احمدی نژاد تمام اون شهر های کوچک رو هم رفت و سخنرانی کرد. البته بعضیها می گن واسه تبلیغات خودش این کارو کرده که نشون بده به محرومان رسیدگی می کنه، ولی به هر حال خوبه. قرار بود سه روز باشه که شد چهار روز این خودش نشون می ده که مشکلات گیلان بزرگتر از اونه که با یکی دوروز بشه براش تصمیم گرفت. البته سخنرانی های آقای احمدی نژاد چنگی به دل نزد و بازم برگشت به " انرژئ هسته ای حق مسلم ماست" اون آخر آخرای بحثش هم یکمی در باره گیلان حرف زد و یکی دو تا وعده وعید داد مثل ورزشگاه زدن و... . وعده پتروشیمی هم که واقعاً رو هوا بود. بعد از پتروشیمی لردگان و بروجن و زنجان که شروع به ساختن کرده اند تازه به ما وعده داده اند که از این به بعد صنایع پتروشیمی می تواند در گیلان سرمایه گذاری کند، یعنی همون "وعده سر خرمن". به این ترتیب پتروشیمی که قرار بود قبل از انقلاب تو گیلان ساخته بشه الان تازه تبدیل شده به یه وعده بعید. ولی واقعا امیدوارم با گیلان مانند یه استان رفتار بشه؛ گاهی رفتار مسئولین آدم رو به شک می اندازه که تو ایران نیستیم خودمون هم خبر نداریم!!!! چون گاهی به سوریه و لبنان بیشتر توجه دارن تا به گیلان. به هر حال امید وارم نتایج عملی این سفر خلاف این تفکر رو ثابت کنه . انشالله.

عید موبار کی

تینا توحیدی - سارا ثابت

به سبک گل آقا

ای یار عزیز تر از جان ، شوهر مهربانم ، منوچهر!

دتی کی تی نگاهه کی از من فیگیری، اینگاری کی می دونیایا می جا فیگرفته بی ! تی چومانه می جا فنگیر!
پس بهار تومام به، بازون!

تی مهوش

ای تنها بهانه ی بودنم، فربرز!

بولبولان کی داران سر بنا کونیدی آواز خوانن، خوایم کی اوشانه مانستن تره بخوانم کی: جیک، جیک، ج.....یک. تی دیل آ فصل مانستن بهاری بیه.

شهین

ری! مامود! ۱

کویه ایسه ای برار؟ هی ذره معلوم ایسه تو کویه گردی؟ تر شی ، تر آیی! آقا تی عید تر موبارک بیه!

خاش فری

۱: همان محمود خودمان!

جان دلبر! آناهیتا!

هسا کی دوچار یأس باهاره بوبوستم و می مقاومت مصالحه حذف اضطراری بوکودم ، بفهمستم کی ماندنی نیم و نوا بی خودی تره علافا کونم. هنه واسی تی مره خوداحافظی نوکونم، می درویشی کوله بارا اوسانم و راه دکفم کی بشم. شوئن درم. هسا شم . من اگه بشم وانگردما! ده خود دانی. من بو...شو...م.

مرد تنهای شب (کامبیز مایوس نژاد)

پی نوشت: من واگردستم!

ملیناز جان!

چیسه خانم؟ د موبایل فیگرفته دری، تی کلاس بوشو بچورا! د امر قیافه گیری! امر فنی پارک میان دینی هی ذره تره ننی! ده محل نوکونی ، باشد! اما می دیل میانی هیچی دینه!! آ عید تر تبریک گم ودوعا کونم کی سال خوشی تی نامزد امر (آقا ایرج) بداری!

شه

رئیس محترم شرکت وزین CD سازان سبز!

با عرض تبریک آ باستانی عید و شوکوفایی گولان و شکوفه یان! خواهش کونم آنقد امره درده نیدید و امی حقه کی اولارسال بالا بکشه یید با زبان خوش پس فادید. امی چکان برگشت بوخورده. جان تی زای !
مگه تی امره نیم! اوی....
تی شریکان

هر ساله شان، یکی یکی زمین های چایکاری خود را رها می کنند و این مسیری است که هم اکنون نیز سرعت بیشتری گرفته است.

اما شاه بیت غزل نابودی چای، واردات این محصول از آسیای جنوبی بود. اغلب این واردات که بنا به توضیحات طرح شده در برنامه های نوشدارو پس از مرگ سهراب صدا و سیما توسط مسئولین بدون مجوز بوده و اکثراً هم در اوج برداشت محصول انجام می شده، کمر این محصول را شکست.

این چای های بی کیفیت که به گفته ی شاهدان عادل گاهی چای های درجه چندم ایران بوده اند، به مدد اسانس و قیمت ارزان و به خصوص آماده شدن آسانتر نسبت به چای بدون اسانس ایرانی، چنان دل از مشتریان داخلی ربوده که حالا دیگر در کمتر فروشگاه های می توان چای خالص ایرانی پیدا کرد. و حتی بسیاری از تولید کنندگان داخلی، با افتخار بر بسته چای خود می نویسند: صد در صد خارجی!

بر این مشکلات معضل قدیمی بودن بوته ها که گاه ۱۰۰ ساله اند کم بازده شدن باغ ها نسبت به سال های ابتدائی بهره برداری و عدم استفاده از علم روز در مراحل کاشت، داشت، و به خصوص برداشت، و کاهش شدید و روزافزون زمین های تحت کشت چای - که به دلیل مهاجرت و دست کشیدن کشاورزان از باغ ها و هجوم سرمایه داران به مناطق خوش آب و هوا، رخ نموده است - را نیز باید افزود. به نظر می رسد تاریخ صنعت چای به نقطه ابتدائی رسیده و این بار شاید عصای تو خالی دیگر تهی است. اما امروز دیگر نیازی به عصای تو خالی نداریم. نیاز اکنون ما شفافیت است، نه مخفی کاری! قبل از آنکه سرگرم فراگیری و استخراج منابع دیگران شویم، از آنچه خود داریم، محافظت کنیم!

می همراه به بشیم جنگل بکریم

آزه دارنه ورگه دوس بدریم

می همراه به بشیم کوه و بیابن

زمین تا آسمن جنگل بکریم

ویرسی ا بسته آمه هر چی بیشیم

پرنده نم و نمه و بیشیم

ده بسبه هر چی با دست تبرزن

آهوز دارنه داهه جی بیشیم

پرنده نفس بسته نوخن

خوشنه حنجره ده وا نوخن

فقط آتش ایسه جنگل ندیم

زمینه حلقه من سمن دوکون

بشیم صحرای من جنگل بکریم

زمین سیره قدره خوب بدریم

آمه رافا اینس پیره درخن

چه بسن کی بشیم جنگل بکریم

میر عماد موسوی

شاید هیچ کس زمانی که دانه های بوته چای از عصای تو خالی شازده ی مسافر هندوستان بیرون آمد تصورش را هم نمی کرد که این گیاه چنین با زندگی ایرانیان عجین شود.

ایرانیانی که پیش از ورود چای، از دانه های قهوه برای تهیه ی نوشیدنی استفاده می کردند به تدریج چنان با چای خو گرفتند که وارد آداب و رسومشان شد و به پشتوانه ی استقلال و کیفیت بالای چای لاهیجان، این شهر به پایتخت چای ایران شهرت یافت.

اما چای نیز با ورود به چرخه ی اقتصاد مبتنی بر کشاورزی دو استان سرسبز شمالی و به خصوص گیلان، دغدغه هایی را که هر محصول عمده ی دیگر داشت، همراه خود دید که مهمترینشان، چیزی نبود جز دغدغه فروش. البته در این میان، برنج به اتکای لقب پر طمطراق محصول استراتژیک از شانس بیشتری برای فروش برخوردار بوده و هست.

از ابتدای عمل آوری برگ سبز چای در ایران، ورشکستگی تاجران چای امری عادی و بدیهی بوده و اعتراض چایکاران در فصل برداشت، اتفاقی هر ساله. مقدمات فوق به این علت گفته شد که تصور نشود مشکل چایکار، مختص چند ساله ی اخیر می باشد، اما صریحاً می توان گفت که در این چند سال وضع بدتری بر فضای چای و چایکاری حاکم بوده است.

برنامه دولت سازندگی، پس از جنگ تحمیلی برای سر و سامان دادن به صنعت تولید چای مانند بقیه ی برنامه ها کوتاه مدت و بدون آینده نگری لازم بود. دولت در این دوره اقدام به پرداخت وام های بلند مدت به کارخانه داران و تعیین ساز و کار خرید چای نمود. این روش در هر دوره به طور تأسف بر انگیزی بین خرید توسط تعاونی های روستایی (به نمایندگی از دولت) و خرید توسط خود کارخانه داران در نوسان بود. هر چند باز هم کارخانه های دولتی چای بیشتری تحویل می گرفتند و کشاورز چای کار به حق خود می رسید. این روند تا سالهای واپسین پس از جنگ ادامه داشت تا این که دولت از سال ۸۰ به بعد عملاً از زیر بار خرید برگ سبز چایکاران شانه خالی کرد و به بهانه ی ایجاد فضای رقابتی و افزایش کیفیت محصول، خرید برگ سبز را به کارخانه داران سپرد و بیشتر کارخانه های دولتی به حالت نیمه تعطیل در آمدند. این رویه نه تنها باعث رشد کیفیت نشد، که به کمیت هم ضربه زد.

بعضی از کارخانه داران سودجو که عمده تاً صاحب کارخانه هایی در دل باغ های چای بودند از این وضع حداکثر سو استفاده را کردند.

برگ سبز با تعیین درجه مرغوبیتی پایین تر از حد واقعی و پرداخت مبلغ ناچیزی به کشاورز بی پناه در کارخانه ها خریداری می شد و در مواقعی همین مقدار کم نیز به بهانه ی این که دولت پول کارخانه ها را نداده به وعده چند ماهه به کشاورز، برای پرداخت تبدیل می شد. این کارخانه داران با پولی که از دولت می گرفتند تا برگ سبز چای را خریداری کنند (اما به هیچ کدامشان چیزی نمی پرداختند) به ثروتی هنگفت دست یافتند. با این وضع، کشاورزان چایکار کم کم ناامید از دریافت پول زحمت

از زبانی که سخنوران بیشتری داشت، یعنی فارسی، استفاده می کردند که این، به صورت عادت برای حاکمان بعدی، حتی برای حاکمانی که در مناطق گیلک نشین حکومت میکردند باقی ماند. البته این وضعیت تنها برای گیلکان نبود و میتوان آن را در حکومت ترکان و ... هم مشاهده نمود. در زمان معاصر، به دلیل وجود وسایل ارتباط جمعی غیر گیلکی، از جمله سینما و تلویزیون و مطبوعات و همچنین آموزش کودکان در مدارس به زبانی به جز گیلکی، شاهد کاهش متکلمان به زبان گیلکی هستیم.

اکنون در کجای راهیم؟

خوشبختانه با رشد فناوری و ارتباطات در دهه اخیر، فرصتی دوباره برای گیلکان بوجود آمده است تا به وسیله آن به پاسداشت و حفظ فرهنگ و هویت خویش و همچنین توسعه و شناساندن آن بپردازند. اما در رابطه با زبان گیلکی یکی از موانع موجود، نوشتن به زبان گیلکی است، زیرا گیلکان به طور کلی با دو رسم الخط، یعنی "عربی" و "لاتین" آشنا هستند که هر دو دارای نقائصی در نوشتن به زبان گیلکی اند که با مثالی در زیر به آن میپردازیم:

به این جمله دقت کنید:

GLK: vaqti bušom hasane kitābē hāgiram,
mammade gab ma yād buma

فارسی: وقتی که رفتم کتاب حسن را بگیرم، حرف محمد یادم آمد.

همانطور که مشاهده مینمایید ما دو نوع "ا" در گیلکی داریم، یکی "ə" که "ا" کوتاه میباشد و در اینجا به معنی "را" میباشد و دیگری "e" که "ا" معمولی بوده و بیانگر صفت ملکی است. حال اگر میخواستیم این جمله را به خط عربی بنویسیم به این صورت میشد:

وقتی بوشم حسنه کیتابه هگیرم، ممدّه گب م یاد بوم.

شما در بالا نمیتوانید "را" مفعولی و صفت ملکی را از هم تمایز بدهید. ضمناً ایراد بزرگتر خط عربی این است که شما نمیتوانید از روی خط، تلفظ صحیح کلمه را نشان دهید. یعنی خواننده نمیتواند متن را به درستی بخواند. و اگر بخواهیم که متن را به درستی بخوانیم، باید از اعراب بشماری استفاده کنیم که به این صورت در خواهد آمد:

وقتی بوشم حسنه کیتابه هگیرم، ممدّه گب م یاد بوم.

همانطور که میبینید، نوشتن به این صورت، مخصوصاً برای مطالب طولانی، خسته کننده خواهد بود. و مشکل دستوری نیز همچنان باقیست.

اما حروف لاتین:

LA: vaqti bushom hasane kitabe hāgiram,
mammade gab ma yad buma

اشاره: در شماره های سابق زبته و نی ناکی نحوه نگارش گیلکی با رسم الخط عربی شرح داده شد. بنابراین بد ندیدیم کمی بحث را گسترده تر کنیم. در این مقاله نویسنده با برشمردن مشکلات پیش روی نوشتاری کردن زبان گیلکی پیشنهاد خود را برای حل این مشکل بیان کرده. و این پیشنهاد را به صورت کاربردی شرح داده. (البته بیشتر به استفاده از کیبورد فکر شده) خوشحال می شویم نظرات خود را در این باب برای ما بنویسید یا بگویید. آیا با این روش نوشتار موافقت میکنید؟

وقتی در مورد زبان حرف میزنیم، در اولین نگاه توجه به مرز بین فهمیدن و نفهمیدن جلب میشود. من زبان شناس نیستم اما میتوانم بگویم که شاید از این طریق، بتوان برای گفتار دسته ای از انسانها ویژگی زبان بودن را قائل شد؛ دلیل اینکه یک فرد نمیتواند زبان دیگر را بفهمد، به اختلاف دستور زبان و واژه های غیر مشترک دو زبان مربوط است. یعنی هرچه دو زبان، در دستور زبان اختلاف بیشتر و واژه های غیر مشترک بیشتری داشته باشند، ما را بیشتر به اینکه با دو زبان متفاوت سر و کار داریم راهنمایی میکنند. به عنوان مثال میتوانید به دو زبان گیلکی و فارسی بیندیشید.

اما زبان گیلکی؛ زبان گیلکی دارای سیر تاریخی طولی المدتی است که آغاز آن در ژرفای تاریخ باستان، ناپیداست؛ یعنی ما تا آنجایی که تاریخ، کلام نیاکان مان را به ثبت رسانده است میتوانیم درباره زبان گیلکی سخن بگوییم که این نشان از همسان بودن عمر زبان گیلکی با عمر انسان سخنور دارد. مقایسه واژه های موجود در گیلکی امروز با واژه های موجود در سنگ نبشته ها و کتابهای باقیمانده از انسان باستان، گواه این مدعاست.

از آنجایی که زبان، همراه با زندگی بشری، همواره با انسان بوده است، همواره از نسلی به نسل دیگر منتقل شده و دستاوردهای تاریخی و فرهنگی و اجتماعی هر عصری بر ذات آن تاثیر نهاده و زبان آنها را حمل نموده، بنابراین زبان جزء مهمی از هویت سخنوران آن زبان است و ما گیلکان نیز از این قاعده جدا نیستیم.

حال میبینیم که زبان، فقط وسیله ای برای برقراری ارتباط نیست و این، تنها یکی از کارکردهای آن است. اما نیاکان ما در طول تاریخ، به خصوص بعد از کشور گشاییهای فراوان و تشکیل حکومتهایی مانند آل بویه و ... به دلیل ارتباطاتی که با جهان اطراف خود داشته اند با وجود اینکه زبان این حاکمان گیلکی بود، اما برای برقراری ارتباط با زیردستان خود به ناچار

همانطور که می بینید در اینجا هم همان مشکلات دستوری و آوایی برقرار است، یعنی "ا" کوتاه نداریم و حروف "a" و "ă" متمایز نیستند و همینطور مجبوریم از دو حرف برای حروفی مانند "sh, zh" استفاده کنیم که هنگام خواندن باعث اشتباه میشوند.

علاوه بر این نوشتارها، نوشتارهای دیگری هم برای زبان گیلکی استفاده میشود که متأسفانه در کیبورد وجود ندارند. مثلاً در نوشتاری که در مجله گیله و به کار میرود، برای نشان دادن "ا" کوتاه از عدد "۷" در بالای حرف مورد نظر و برای نشان دادن "یا"ی غیر ساکن در آخر جمله مثلاً در کلمه "ماری" از عدد "۸" استفاده میشود.

خود من از نوشتار گیلکی زیر استفاده میکنم که از هر جهت توانایی گیلکی نویسی را دارد، اما مشکل آن در ارتباط با کاربر معمولی کامپیوتر است که باید توانایی نصب آن را داشته باشد و در ثانی، این فونت فقط در "مایکروسافت ورد" قابل استفاده است که ضعف بزرگی محسوب میشود.

نوشتار پیشنهادی زبان گیلکی:

ă – dăr, ăwxus – EN: cup – FA: مادر
a – valg, arəsu – cat – مرد
b – banə, buruš - blood – باد
c - cucăr, cišnak – church – چاپ
d – dapark, darcə - dog – دارو
e – darjen, eşkil – enjoy – امکان
f – fuduš, fašk – fall – فاصله
g – gw, gulăz – good – گاز
h – hăjhăjey, mahtw – hand – هلو
i – titi, ibci – miss – میز
j – jigă, bijgir – just – جارو
k – kaškarat, kuluškan – kilo – کتان
l – lambə, alw – lamp – لاله
m – muštə, ambas – mask – مار
n – ninaki, alon – nice – نهار
o – donasan, ruxonə - open – اردک
p – răpă, pišxon – paper – پا
q – qadim, qutti – ghost – قو
r – pităr, šumăr – ring – پسر
s – siftăl, kunus – sister – سیر
t – til, vištar – total – تیر

u – tusedăr, mutonjin – too – مامور
ű – tůl, dűrin – Tuesday – تیونر
v – văron, vašey – voice – وارد
w – dwsan, twsan – ram bow – دوران
x – kišxăl, xoškăr – match – خاک
y – yattan, viyay – yes – یاور
z – zibil, zasan – zebra – زرد
ə - vərg, palə - ago – X
š – šukul, šwpar – shop – شیر
ž – žagalə, žarf – vision – واژه

من در "مایکروسافت ورد" این حروف (ăəšžű) را اینگونه وارد میکنم:

به مسیر زیر در "مایکروسافت ورد" رفته و تنظیمات را انجام دهید:

Insert → symbol → font: (normal text), from: (Unicode (hex))

حال در لیستی که مشاهده مینمایید میتونید حروفی با این تعاریف بیابید:

ă = LATIN SMALL LETTER A WITH CARON
ə = LATIN SMALL LETTER SCHWA
š = LATIN SMALL LETTER S WITH CARON
ž = LATIN SMALL LETTER Z WITH CARON
ű = LATIN SMALL LETTER U WITH CARON

حال شما میتوانید با انجام عملیات زیر برای تک تک حروف، یک "shortcut" بسازید، یعنی مثلاً با فشردن دو دکمه "Ctrl" و "/", حرف "ă" را در "ورد" تایپ کنید:

در لیستی که باز نموده بودید، بر روی "ă" کلیک کنید؛ سپس بر روی "shortcut key" کلیک کنید، حال کلید "Ctrl" را به همراه "/" بفشارید؛ اکنون بر روی "assign" و سپس "close" کلیک کنید. حال اگر در "مایکروسافت ورد"تان، دو دکمه "Ctrl" و "/" را با هم بفشارید، حرف "ă" به نمایش در خواهد آمد. توصیه میشود که حروف دیگر را نیز به صورتهای زیر، طبق دستورالعملی که در بالا دیدید، "shortcut" کنید:

ə = "Ctrl" + " . " نقطه

š = "Ctrl" + " , " ویرگول

ž = "Ctrl" + " ' " آپاستروف

ű = "Ctrl" + " ; " نقطه ویرگول

به هر حال جامعه گیلکان در راستای رشد و گسترش زبانی خود میبایست یک شیوه نگارشی واحد را برای خود برگزیند و این در سایه بحث ها و اظهار نظرهای گیلکان و حتی غیر گیلکان در این زمینه محقق میشود. بنابراین شما خواننده محترم را دعوت به جسور بودن میکنم تا نظر خود را در اختیار ما قرار دهید. منتظریم

می دانم کمتر کسی است که به موسیقی گیلان زمین گوش سپرده باشد و با صدای استاد عاشورپور یکی نشده باشد و قلبش با ترانه های او پرتگرفته باشد و به تارهای گیلانیان ترفته باشد. بی شک ترانه های استاد عاشورپور از گرم ترین و خاطره انگیزترین آواهایی ست که برای مردم این خاک سبز می تواند وجود داشته باشد و صدایی که روح شنونده را از هر کجا که باشد بلند می کند و به زمین سبز و کوههای مه آلود گیلان می برد. به لب روخان و به نژد بچارکاران.

فامج فامج راه دکف بیا ماتب شیان روخانه لب
بیتیشیم دوتائی ایجا تک و تنها کر بزیم گب

تی چوم شیان ول زنه یار
تی دیم کولان گول انار
تی زولفانا کر چی بگم من
بو بو می دیل چی ته زولفان
ماتب شیان کر پریشان
تی زلفانا یار شانه زن
ماتب شیان راه دکف بیا
روخانه لبان داره چی صفا
من و تو او یا تک و تنها
مرا او روزان وعده بدائی
ماتب شیان می ویجا بایی
تو کون تو جفا کر می امرا

فامج فامج ایم و ایم اوی می جان کر من تی خانه
دبیم دینم تی قشنگ چوم زنه ایشاره عاشقانه
چه برگ گول نازو کتری

عسل نگم تو شکری
می جان شیرین گول سوسن
سه مثقال طلا گوش گوشوار
هیتم من تره ایمسال بهار
تی قدا قوربان نازنین یار
مرا او روزان وعده بدائی
ماتب شیان می ویجا بایی
تی قدا قوربان نازنین یار

کتاب آفتاب خیزان، دریا توفان به کوشش حسین حقانی، بابک ریوخته و محمد راد کتابی است از شعر چشمه که به زندگی و آثار استاد احمد عاشورپور می پردازد.

بخش مهمی از گنجینه موسیقی سرزمین شمال به ترانه های احمد عاشورپور اختصاص دارد. او جزو معدود خوانندگانی است که از محدوده تنگ اقلیم خود فراتر رفته و آوازه اش در خاطره همه ایرانیان باقی

مانده است. عاشورپور بیشتر آثارش را جز به زبان محلی به فارسی نیز خوانده و این ابداع اگرچه از سوی دیگران پیگیری نشد، اما به هر حال راهی هوشمندانه پیش روی تحول و گسترش موسیقی فولکور نهاد. در بخش نخست کتاب پس از مقدمه، مصاحبه ای با استاد انجام شده است که بی شک برای دوستدارانش جالب و مفید خواهد بود سپس متن ترانه های او همراه با نت و نام شاعر و آهنگساز آنها آمده است. ترانه های استاد در این کتاب به زبان گیلکی، فارسی و گاه دوزبانه هستند.

معرفی سایت

ویکی پدیای گیلکی

تولوی

ویکی پدیا دانشنامه ای مبتنی بر وب و با محتویات آزاد است که با همکاری افراد داوطلب نوشته می شود. این دانشنامه حدوداً متشکل از ۲۲۹ زبان مستقل دنیا است که حدود ۱۵۲ تایی آنها فعال هستند.

هدف آن آفرینش و انتشار جهانی یک دانشنامه آزاد به تمامی زبانهای زنده دنیا است. ویکی پدیا با روزانه ۶۰ میلیون کلیک (روی پیوندهایش) جزو پرمخاطب ترین سایت های مرجع دنیا به حساب می آید.

ویکی پدیای گیلکی در پاییز ۸۵، و با تقاضای دکتر محمد رستگار (دوست خوب زیته و مقیم کشور کانادا) و امضای عده ای از دوست داران زبان گیلکی شروع به کار کرد. این پروژه هم اکنون با بیش از ۱۰۰ مقاله ماه های ابتدائی خود را طی می کند. شما هم می توانید سری به آدرس زیر زده و از محتویات آن با خبر شوید.

http://glk.wikipedia.org/wiki/Main_Page

هر کس می تواند با دانش و اطلاعات خود، این دانشنامه را غنی تر کند و بر وسعتش بیفزاید. بدین ترتیب بعد از مدتی، ما خواهیم توانست زبانمان را به صورت کامل بر روی نت داشته باشیم و هر کس از هر جای جهان از آن استفاده کند. و با این کار جلوی نابود شدن بسیاری از واژه ها، و اطلاعات و ... گرفته می شود. شاید در ابتدا کمی سر در گم شوید، اما با اندکی حوصله می توانید شروع کنید و خودتان نیز به زبان گیلکی به آن مطلب اضافه کنید. شاید آشنا شدن با ویکی پدیای فارسی و انگلیسی هم کمک کند تا بتوانید ویکی نویسی را شروع کنید.

توقایی (عاشقانه)

الغ بوم

ایران سر.

شیکار تی توقایی

چی چی نکان خنده.

(عقبایی بودم / بر فراز ابرها/ صید عشق تو / خنده گنجشک ها).

هوشنگ عباسی

نه باهارا ایشتاوه

نه بو کشه

نه تابستانا چیشه

نه کشا شه

نیشته او گوشه

- کوروج-

پاییزا

رافایی کشه

سیامک یحیی زاده

(سیامک سین)

بهار پیشواژ ره

خوج دار

زپه زئن دره

اگه گرمش باد

وهاله

(برای استقبال از بهار / درخت گلابی وحشی / جوانه می زند /

اگر باد گرم / بگذارد.)

کبری پاریاو

فیچالسته آفتابا

آ تسکه داران شاخه سر

کی وارگاده؟!

آمه هیستی

خوشکا نیه

(آفتاب چلانیده را/ بر شاخسار این درختان غربت زده/

چه کسی آویخته است/ خیزی ما را/ پایانی نیست.)

رضا چراغی

راشی

گرگ و میش

تی دونه چوم

نه گرگ - نه میش

علیرضا پنجه ای

تاریکی نیشتی

روشنا ر پنی

فهمنی؛

کهنه خنه به ر دمه.

(در تاریکی نشسته ای/ روشنایی را می پایی/ می فهمی/

به بوی کهنه، خانه ای آغشته ام.)

الهام تبری

آویرا بوم

تی رچه په

کن تا سایه

تی رچ

آویر

می مج

آویر

آویر

آویر.....

گم شده ام/ پی نشانه هایت./ زمان درازی است/

نشانه هایت/ گم اند/ جستجوی من (نیز) / گم / گم (نیز) / گم ...

Avira bom / ti reche pe/ ken ta saye/ti rech/avir/mi mej/

avir / avir / avir.....

مسعود پورهادی

تا درچه نیگا به کوچه یه

تانی امیده واستی

رافائی کشن

تا نگاه دریچه به کوچه است / می توانی/ چشم به راه امید باشی

محمد بشرا

جهان و بحث اقوام

از پاک کردن صورت مسأله تا به رسمیت شناختن آن سارا ثابت

مسائل مربوط به قومیت ها که همواره از مشکلات داخلی یک کشور قلمداد می شد، امروزه به صورت جهانی مطرح می گردد. جدا از نظریه های گوناگون درباره اقوام (که برخی به شبیه سازی با اکثریت و برخی دیگر به تکثر گرایی و ... می پردازند و این خود بحث جداگانه را پیش می آورد)، امروزه نهاد هایی همچون سازمان ملل متحد با توجه و ایفای نقش سعی در کنترل و هدایت این بحث گسترده به سمت و سویی دارند که برای بشر سودمند است.

بحث اقوام تا مدت ها در محافل جهانی با سکوت رو به رو می شد. در سال های اولیه پس از جنگ جهانی اول مهم ترین دغدغه جهان « آزادی » و پایان استعمار بود. بعد از جنگ جهانی دوم نیز ، مسأله قومیتها در منشور سازمان ملل صرفاً در چارچوب "حقوق بشر" مطرح شد . نگاه جهانی وقت این موضوع را عاملی برای بی ثباتی سیاسی بسیاری از کشور ها قلمداد می کرد. بنابر این تصمیم گیری برای آن را به داخل مرزها سوق می داد و از طرح آن در سازمان های بین المللی خودداری می کرد. در همین راستا در کنوانسیون های حقوقی که بعد از جنگ جهانی دوم شکل گرفتند از درج هر قاعده یا اصل حقوقی که به هر نحو سبب تجزیه کشور ها شود اجتناب شد.

در هنگام استقلال کشور های افریقایی نیز با وجود اینکه غالب تقسیمات قاره توسط قدرت های استعماری انجام شده و در آنها به همگونی های نژادی و زبانی و قومی توجه نشده بود و این امر می توانست بعد از استقلال برای کشور ها مشکلاتی ایجاد کند، سازمان ملل در "کنوانسیون جانشینی دولت ها" جواز تجدید نظر در تمام قرار دادهای منعقد شده را داد، به استثنای قرارداد های ارضی و مرزی.

بعد از فروپاشی شوروی و ظهور ۱۵ کشور جدید ، تجزیه یوگوسلاوی و جدایی جمهوری چک از اسلواکی ، استقلال اریتره از اتیوپی و... قداست حفظ تمامیت ارضی کشور های کثیر الملل مخدوش شد و روند جهانی شدن نیز بر این موضوع تأثیر گذاشت. و مسأله قومیتها به عنوان پدیده اجتماعی - سیاسی جدید در نظام جهانی وارد شد.

سازمان ملل متحد از کشور هایی همچون لیتوانی، لتونی، استونی و آلبانی خواست که حقوق اقلیتها را لحاظ کنند و حتی پذیرش آنها به عضویت جامعه ملل به رعایت کامل حقوق اقلیتهاشان منوط گردید
دبیر کل سازمان ملل در سال ۱۹۹۵ در گزارش سالیانه خود به مجمع عمومی مسأله قوم گرایی را از پیامد های جهانی شدن عنوان می کند. اما این موضوع همانطور که پتانسیل درگیری های منفی را دارد می تواند مثبت هم تلقی شود .

یونسکو در تعاریف خود از خرده فرهنگ ها و فرهنگ های عامه به عنوان ابزاری قدرتمند برای گرد هم آوردن مردم و گروه های اجتماعی گوناگون یاد می کند و از اقوام گوناگون می خواهد تا هویت فرهنگی خود را عرضه و از آن دفاع کنند و بدین ترتیب تنوع فرهنگی و دیدگاه های گوناگون جهانی را گسترش دهند.

بخش فرهنگی سازمان ملل با دفاع از تنوع فرهنگی و محترم دانستن زبان، تفکر و آداب و سنن قومیت های مختلف در نقش مشاور وارد عمل شده و با « اعلامیه جهانی یونسکو در خصوص تنوع فرهنگی » ، «توصیه نامه حفظ و نگهداری فرهنگهای شفاهی و فولکلور» و « توصیه نامه رشد و ارتقای چند زبانی و استفاده از آن در سطح جهانی و دسترسی جهانی به فضای مجازی» و ... و ارائه مشاوره و کمک های مادی و معنوی در پروژه های مربوطه نقشی در خور به عهده می گیرد.

در نوامبر ۱۹۹۹ این سازمان در نشست عمومی ۲۱ فوریه را به عنوان روز جهانی زبان مادری معرفی کرد. و این روز برای اولین بار در سال ۲۰۰۰ در جشنی گرامی داشته شد.

هدف از این اقدام تلاش برای پویایی زبان ها و احترام به تنوع فرهنگی و چند زبانیگی بیان شد.

یونسکو اهداف دیگری را نیز همچون: «افزایش دانش زبان شناسی» ، « و گسترش آداب و رسوم فرهنگ های گوناگون» و « افزایش هم دلی و انسجام مبتنی بر فهم متقابل و مدارا و گفتگودر جهان» برای این اقدام ذکر می کند. پرونده این رویداد با دغدغه آقای ماتسورا (Koïchiro Matsuura) مدیر کل یونسکو نسبت به زبان های گوناگون و در حال نابودی گشوده شد:

« ما به این ترتیب از نزدیک به ۶۰۰۰ زبان که زاده ی نبوغ بشر و هر کدام بیانگر تصویر بی نظیری از جهان هستند تجلیل کرده ایم.....

...کاربرد زبان مادری از زمان کودکی در سیستم آموزشی، نه فقط در زمینه ی تنوع زبانی که برای حمایت از «حق آموزش با کیفیت برای همه»، حیاتی است. آخرین تحقیقات به وضوح نشان می دهد که آموزش زبان مادری در کنار زبان ملی رسمی، کودکان را قادر می سازد تا نتایج بهتری در مدرسه داشته باشند ، قدرت درک آن ها را بر می انگیزاند و توانایی یادگیری را افزایش می دهد. این هدف ششم نهادینه شده در مجمع جهانی آموزش در داکار است که به پیشرفت در همه ی جنبه های کیفیت آموزش بر می گردد...

...من به جمعیت های بومی می اندیشم که دفاع از باقی مانده ی زبان مادریشان ، حق مسلم آن ها و احترام گزاردن به هویت و حفاظت از میراث شان است. برای دنیا آموزش زبان، به خصوص زبان مادری مهم تر از همیشه به نظر می رسد. دنیایی که باید بتواند در سطح جهانی گفت و گو کند، اما هم چنین باید بداند که چگونه از هر فردی که حق

اشعار بیژن نجدی در خانه ء فرهنگ

آفرینه های شعری زنده یاد بیژن نجدی در حلقه ی شاعران ۵ شنبه ها همیشه ی خانه ی فرهنگ گیلان ، نقد و بررسی می شود. زمان این جلسه پنج شنبه، ۱۷ اسفند ماه جاری است .
مکان: رشت خیابان بیستون (طالقانی)مقابل صفاری (نیکمرام) بن بست نصرالله زاده- تلفن: ۲۲۲۴۱۷۸

در سوگ میر ابوالقاسمی

محد تقی میر ابوالقاسمی نویسنده و پژوهشگر برجسته، صبح روز شش اسفند بر اثر ایست قلبی در منزل خود در رشت و در سن هفتاد و شش سالگی درگذشت.
از کتاب های وی می توان به «دانشنامه کاوه»، «برگی از تاریخ سیاسی اسلام»، «تاریخ و جغرافیای طالقان»، «مردم و سرزمین گیل و دیلم» و «گیلان از آغاز تا مشروطیت» اشاره کرد. آخرین اثر سید محمدتقی میرابوالقاسمی با نام «میراث اسماعیلیه در ایران» از سوی انتشارات پیام فرهنگ به چاپ رسیده است.

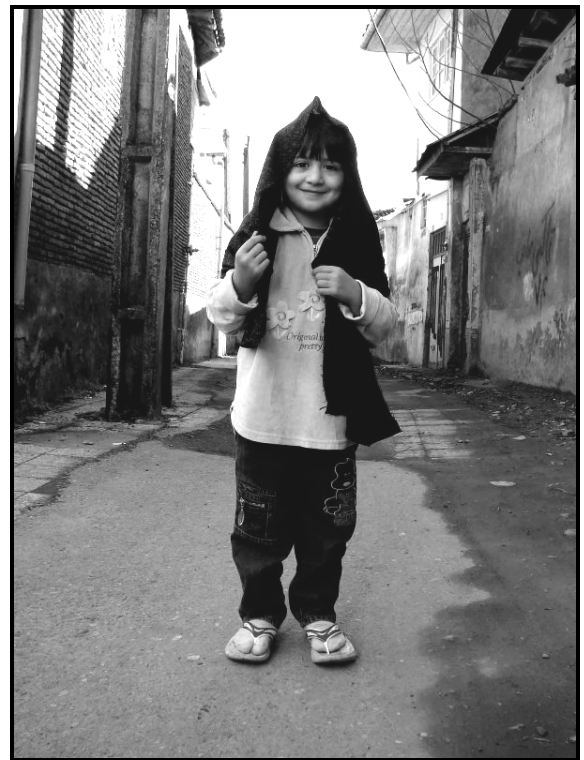
بررسی اخبار گیلکی در شبکه باران

اخبار گیلکی شبکه باران در برنامه پژواک در هفته گذشته با حضور کارشناسان بررسی شد. در این برنامه آقایان بشرا، حسن پور و احمدی به گفتگو و پاسخ دادن به نظرات و انتقادات پرداختند.
آقای بشرا که تنظیم کننده ۲۰ شب از ۳۰ شب این اخبار هستند ، در صبت های خود اشاره کردند که خبر باید قابل دریافت باشد و سریع جذب شود ، از این رو گاهی مجبور می شویم از دستور زبان عدول کنیم و جای صفت و موصوف را عوض کرده و مثل فارسی عمل کنیم.
آقای حسن پور نیز استفاده کردن از لهجه ها و گویش های شرق و غرب گیلان را خواستار شد و آن را به نفع زبان گیلکی دانست .
از دیگر نکات این برنامه صحبت راجع به تغییر ساعت اخبار و پرداخت جدی تر به آن بود.

نکته جالب برنامه آن بود که کارشناسان و مجری ، هر کدام گیلکی را به گونه ای خطاب می کردند. گویش ، لهجه ، زبان.....!
آیا صدا و سیما هنوز نمی داند این X ای که برایش اخبار پخش می کند زبان است یا گویش یا لهجه؟

انتخاب زبان خودش را دارد، محافظت کند. خوشحالم که شواهدی می بینم که این روز در بسیاری از کشورها ایجاد می شود...»

امروز دیگر وقت آن است که ما هم به این پدیده نه در قالب های قدیمی که با نگاهی جدید بنگریم. نظریه های قدیمی که همانند سازی مردم را راه حل مشکلات ناشی از تفاوت ها می دانستند عملاً نا کارآمدی خود را نشان داده اند. حمایت نهاد های جهانی هر گونه انگ واپس گرایی را از فعالیت های اقوام پاک می کند .
پی گیری اصل ۱۵ قانون اساسی برای داشتن حق آموزش زبان مادری شاید اولین گام ما باشد تا کودکان فردا زبان و هویت خود را پنهان نکنند. و یا مانند امثال من نباشند که زبان مادری برایشان در هاله ای از شک و تردید بماند، پس که دور افتاده اند....

منابع:

- (۱) مجموعه گفتارها - همایش علمی هویت ملی. بررسی نقش اقوام. نشست اول - مقاله ی فرهنگ ایرانی و چالش های برون مرزی- دکتر داود هرمیداس باوند

(۲) سایت رسمی سازمان یونسکو : www.unesco.org

(۳) توصیه نامه حفاظت از فرهنگ های شفاهی و سنتی

(۴) متن سخنرانی ماتسورا در ۲۱ فوریه سال ۲۰۰۴

محمود اعتماد زاده

محمود اعتمادزاده (م.الف به آذین) در سال ۱۲۹۳ خورشیدی در پایان شبی برفی در کوی خمیران چهل تن شهر رشت زاده شده؛ سومین پسر یک خانواده ی بازرگان. زندگی در خانواده اش خوش و آسان می گذشت، اما

خیزش جنگل در گیلان و انقلاب سرخ در کشور همسایه همه چیز را برایش به هم ریخت. چندین سال درگیری و آشوب و سراسیمگی قرار و فرار بر آهنگ پیش روی یا عقب نشینی نیروهای دولتی و

انقلابی، و نیز بسته ماندن راه های بازرگانی، پدرش را چون بسیار کسان دیگر به ورشکستگی کشاند. از آن پس دوران تنگدستی آبرومندانه خانواده اعتمادزاده فرارسید. پدر، برای کاستن از هزینه ها و نیز آزمایشی دیگر از بخت، خانواده را به مشهد کوچ داد. گره بخت از این جا به جایی باز نشد که نشد. محمود نوجوان سه سال کلاس های پس از دبستان را در مشهد گذراند. سپس خانواده اش دوباره کوچ کرد و این بار به تهران.

در سال ۱۳۱۱ در کنکور اعزام دانشجو به اروپا پذیرفته و برای تحصیل رهسپار فرانسه شد. شش سال و چند ماه از جوانی او در آن سرزمین گذشت.

دردی ماه ۱۳۱۷ به ایران بازگشت. با گواهی نامه ای که از دانشکده مهندسی دریایی برست (Brest) و دانشکده مهندسی ساختمان دریایی در دست داشت. به خرمشهر رفت تا با درجه ی ستوان دوم مهندس در نیروی دریایی خدمت کند. دو سال در آن جا به قول خودش به بیهودگی و کلنجار با مالاریا بر او گذشت. سپس به شمال ایران رفت. چیزی نگذشت که در پی ورود شوروی ها به ایران، ترکش بمب هواپیما دست پیش را گرفت. پس از بهبودی، در نیروی دریایی، از این اداره به آن اداره می فرستادند و با این که می خواست تن و جانش را از محیط نظامی به دور کند، با استعفایش موافقت نمی کردند.

اول بار در ۱۳۲۲ و در حالی که هنوز افسر نیروی دریایی بود و نمی توانست آشکارا در مطبوعات قلم بزند، نام به آذین را برای خود برگزید و در روزنامه "مردان کار" شروع به کار کرد.

در پایان بهار ۱۳۲۳، در سی سالگی با استعفایش از نیروی دریایی موافقت کردند. در همان سال به عضویت حزب توده درآمد. او خود در این باره می گوید: "فعالیت سیاسی ام که با گرفتاری های فراوان همراه بود، شک نیست که بر کار ادبی ام سایه افکنده است. پُر وقت گیر بود. نگرش یک

سویه اش اندیشه را در تنگنا می گذاشت و به پرواز خیال کم تر میدان می داد. این خود نقص است. اعتراف می کنم ولی در آشوب و نابسامانی و ستم زمانه برایم چاره نبود."

اعتمادزاده ی جوان، چندی پس از استعفایش از نیروی دریایی، با دوست تازه یافته اش که نامش حسن ارسنجانی بود و به تازگی روزنامه ای را به نام "داریا" راه انداخته بود، آغاز همکاری می کند. اما پس از مدتی راهشان از هم جدا می شود.

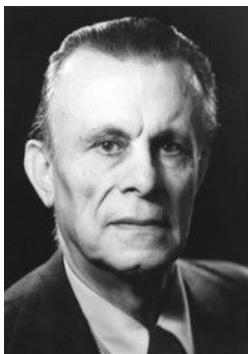
در سال ۱۳۴۷ خورشیدی به آذین به همراه جلال آل احمد و چند نفر دیگر از نویسندگان، کانون نویسندگان ایران را بنیان می گذارد.

در مهر ماه ۱۳۵۶ به عنوان یکی از سازمان دهندگان برگزاری ده شب شعر و سخنرانی در انجمن فرهنگی ایران و آلمان (انستیتو گوته) مطرح بود. به ویژه بیانیه پایانی این مراسم و این فراز پایانی آن که به قلم خود به آذین و با صدای وی خوانده شد در یادها مانده است که:

"خواست ما، بازگشت به آزادی است. آزادی غایت مقصود ماست، امروز و همیشه. ما این آزادی را حق همه می دانیم و برای همه می خواهیم؛ همه، بدون کمترین استثنا، دوستان! جوانان! ده شب به صورت جمعیتی که غالباً سر به ده هزار و بیشتر می زد، آمدید و اینجا روی چمن و خاک نمناک، روی آجر و سمنت لبه ی حوض، نشست و ایستاده، در هوای خنک پاییز و گاه ساعت ها زیر باران تند صبر کردید و گوش به گویندگان دادید. چه شنیدید؟ آزادی و آزادی و آزادی."

در سال ۱۳۶۲ و در جریان دستگیری های گسترده اعضای حزب توده دستگیر شد. او بعد از آزادی از زندان، همواره از عوارض دوران بازداشت رنج می برد. و سرآخر، به آذین، روز چهارشنبه ۱۰ خرداد ۱۳۸۵ بر اثر ایست قلبی در بیمارستان آراد تهران درگذشت.

ناقدین می گویند که او هیچگاه نویسنده خلاق نبوده است، اما مترجم خوب تا نویسنده خوب نباشد شهرتی همچون به آذین به دست نمی آورد. احمد شاملو یکبار کوشید تا دون آرام او را به نقد بکشد و برگردان دیگری از شولوخف عرضه کند. اما شولوخف تنها با نثر زیبای به آذین به دل می نشست و نثر شاملو و برگردانش جایی برای عرضه نداشتند.

"ژان کریستف"، "سفر درونی" و "جان شیفته" از رومن رولان، "باباگوریو"، "زنبق دره" و "چرم ساغری" از بالزاک، "زمین نوآباد" و "دن آرام" از شولوخف و "شاه لیر"، "هملت" و "مکبث" از شکسپیر را به فارسی ترجمه کرد. علاوه بر ترجمه ها، "به سوی مردم"، "پراکنده"، "دختر رعیت"، "مهره مار"، "گفتار در راه آزادی" و چند اثر دیگر را هم به قلم خود منتشر کرد.

گروه داستان خوانی

جلسه داستان خوانی گیلکی

خانه فرهنگ گیلان

برادران غلام دوست - آقای پسر دوست -
محمود اسلام پرست

آقای حسن پور - سیامک یحیی زاده - برادران غلام دوست

تیسا توحیدی - آقای جلیل پور - امین ثنایی مقدم

